

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Waldmann Gábor) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb követelés érvényesítése iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2017. június 14. napján kelt 5.P.20.646/2016/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 700 (tizenkettőezer-hétszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2007. december 21. napján **(kölcönszerződés száma)** számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 1 700 000Ft kölcsönt folyósított a felperesnek az **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, Volkswagen Golf típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(üzletszabályzat 1. száma)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.1.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza:

IV.7. pont: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy Kölcsönbevevő köteles a Hitelező felszólítására az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

IV.9. pont: „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

VI.1. pont: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - a Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a Hitelező mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg.”

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 4. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a

kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 6. pont). Az opciós szerződés 7. pontja a vételi jog gyakorlásának feltételeit rögzíti, amely szerint az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a szerződéses jogviszony tartama alatt az Üsz.1. helyébe a **(Üzletszabályzat 2. száma)** számú (a továbbiakban: Üsz.2.) üzletszabályzatát léptette, amelynek V.6 pontja az opciós jogot „zárt opcióként” határozza meg. E szerint a hitelező az opciós jogát a szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt. Az Üsz.2. V.7. pontja az Üsz.1. IV.9. pontjában foglaltakkal azonos rendelkezést tartalmaz.

A felperes keresetében - egyebek között - kérte az alperes kötelezését a kölcsön felhasználásával vásárolt gépjármű törzskönyvének a kiadására, továbbá annak megállapítását, hogy az opciós szerződés 4. pontja, valamint az Üsz.1. IV.7. pontja mint jogszabályba ütköző szerződési feltétel, és az opciós szerződés 7. pontja mint tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelen. Álláspontja alátámasztásául hivatkozott a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletére, amely szerint az alperes önálló biztosítéki jellegű opciós joga az ügyletkötést követő 5 év elteltével megszűnt, így az opciós jog meghosszabbítására, valamint a gyakorlására nyitva álló határidő kezdetére vonatkozó rendelkezések semmisek, az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására. Kiemelte, ennek következtében az alperes köteles kiadni a terhek törléséhez szükséges nyilatkozatot is.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A törzskönyv kiadására irányuló keresettel szemben előterjesztett védekezése szerint opciós joga az Üsz.2. V.6. pontja alapján ún. zárt opció, amelynek gyakorlására nyitva álló határidő még nem telt el, emellett a törzskönyv birtokban tartása mind az Üsz.1. IV.9. pontja értelmében, mind az utóbb helyébe lépett Üsz.2. V.7. pontja alapján nem az opciós szerződés, hanem a kölcsön atipikus biztosítéka, így mindaddig jogosult a törzskönyvet magánál tartani, amíg a felperes nem teljesíti valamennyi fizetési kötelezettségét. A törzskönyv átadásának a kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosítéki jellege alátámasztására hivatkozott az Üsz.2. II.1.e. és VI.2-3. pontjaiban írtakra. Részletezte azokat a szempontokat, amelyek alapján a törzskönyv biztosítékba adása mindkét fél számára kedvezőbb az egyéb jogszabályban rögzített biztosítékok alkalmazásánál. Utalt arra, nem ért egyet a Kúria e tárgyban elfoglalt álláspontjával, azt részletezett érvei alapján okszerűtlennek minősítette. Álláspontja alátámasztásául bírósági ítéletekre, valamint a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlásaira hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság részítéletével - egyebek között - kötelezte az alperest a **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, Volkswagen Golf típusú személygépkocsi törzskönyvének kiadására. Ítéletének e rendelkezésre vonatkozó indokolása szerint nem fogadta el az alperes hivatkozását, hogy a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Kifejtette, az Üsz. 29. pontja elsődleges biztosítékként határozza meg az opciót, másodlagos biztosítékként pedig további fedezet nyújtására kötelezheti a hitelező az adóst. A két fogalom azonban egymással nem egyezik meg. A fedezet vagyoni érték, amelynek terhére a hitelező kielégítést nyerhet, a törzskönyv birtoklásából pedig ez értelemszerűen nem következik, az csupán elősegítheti az adós fizetési hajlandóságát, fedezetként azonban nem értelmezhető. Hangsúlyozta, az Üsz. IV.9. pontja - az alperes értelmezésétől eltérően - tartalma szerint azt jelenti, hogy ha a szerződés az adós teljesítése következtében hamarabb megszűnik, mint az azt biztosító mellékkötelezettségek határideje lejárna, akkor a hitelezőnek már nincs önálló jogcíme a törzskönyv birtokban tartására. Megállapította, hogy

jelen esetben a vételi jog gyakorlására biztosított 5 éves határidő eltelt, az opció megszűnt, így az alperes köteles kiadni a törzskönyvet.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett. Fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását kérte, változatlanul fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját. Vitatta az opciós jog megszűnését, ettől eltérő álláspont elfogadása esetére fenntartotta azt a hivatkozását, miszerint mind a szerződéskötéskor hatályos, mind pedig az álláspontja szerint annak helyébe lépő üzletszabályzat általa megjelölt pontjai alapján mindaddig jogosult a törzskönyv birtokban tartására, amíg a felperes a szerződésből eredő kötelezettségét maradéktalanul nem teljesítette.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékeként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokában tartására.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz.1. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani.

Téves az alperesnek az az álláspontja, miszerint az - érvelése szerint a szerződés részévé váló - **(Üzletszabályzat 2. száma)** megjelölésű üzletszabályzat V.6. pontja értelmében a javára kikötött opciós jog mint ún. „zárt opció” alapján a vételi jogát az annak gyakorlására alapot adó feltétel bekövetkeztétől, azaz a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének elmulasztását követő 15. naptól vagy a szerződés felmondásától számított 5 éven belül gyakorolhatja. Az alperes által hivatkozott „zárt opció” intézményét sem a Ptk., sem más jogszabály nem ismeri, nem szabályozza, emellett sem az opciós szerződés, sem pedig az említett üzletszabályzat alperes által hivatkozott V.6. pontja nem tartalmaz az alperes állítása szerinti rendelkezést. Az opciós szerződés 4. pontja egyértelműen - az 1959-es 0 Ptk. 375. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó 374. 0§ (2) bekezdésében írtakkal összhangban - rögzíti, hogy a hitelező (az alperes) a vételi jogot legfeljebb a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt gyakorolhatja. Az opciós szerződés 7. pontja, illetve a **(Üzletszabályzat 2. száma)** megjelölésű üzletszabályzat V.6. pontja ennek az 5 éves időtartamnak sem a kezdő, sem a végső időpontját nem szabályozza a 4. pontban írtaktól eltérően, csupán azokat a

feltételeket határozza meg, amelyek bekövetkezése szükséges ahhoz, hogy az alperes élhessen e jogával. E rendelkezés értelmében tehát az alperes az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja vételi jogát az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt, ez pedig a szerződéskötéstől számított - és nem a feltétel bekövetkeztétől irányadó - 5 év. Erre tekintettel az ítélet tábla nem vizsgálta, hogy az új üzletszabályzat a felek szerződésének részévé vált-e. A fentiek szerint az opciós szerződés az annak megkötésétől számított öt év elteltével, azaz 2012. december 21. napján megszűnt, s miután maga az alperes sem állította, hogy eddig az időpontig gyakorolta volna a vételi jogát, e jogra alapítottnak a továbbiakban nem tarthatja magánál a törzskönyvet.

Az alperes fellebbezési érvelésével szemben önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának. Ezzel ellentétes következtetés nem vonható le az Üsz.1. VI.1., VI.2. és VI.3. pontjában foglaltakból sem.

Nem jogosítja fel az alperest a törzskönyv opciós jog megszűnése utáni birtokban tartására az Üsz.1. alperes által hivatkozott IV.9. pontja sem. Ez a kikötés - az opciós szerződés 4. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz.1. IV.9. pontja nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt.

Nem ért egyet az ítélet tábla az alperesnek azzal a hivatkozásával sem, miszerint a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítélete okszerűtlen következtetésekkel alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítélet tábla mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz.1. IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 6. pontja rendelkezéseiből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Csupán utal az ítélet tábla arra, a perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbös az alperes által hivatkozott más bíróságok által hozott ítéletek és határozatok tartalma, azok a jelen perben eljáró bíróságot nem kötik.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését - annak túlnyomórészt helyes indokaira figyelemmel - a 0 Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése eredménytelenségére figyelemmel köteles a 0 Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes - jogi képviselével kapcsolatban felmerült - másodfokú perköltségének

megfizetésére, amelynek összegét az ítéltábla - négy munkaórát számítva - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket leróta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles.

Szeged, 2018. január 16.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró

SZEGEDI ÍTÉLTÁBLA
Pf.II.20.772/2017/8. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Waldmann Gábor) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb követelés

érvényesítése iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2017. június 14. napján kelt 5.P.20.646/2016/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t:

A Szegedi Ítélőtábla a 2018. január 16. napján kelt Pf.II.20.772/2017/4. számú határozatának megnevezését, rendelkező részét, továbbá indokolását kijavítja akként, hogy mind az ítélet, mind az elsőfokú bíróság fellebbezési eljárás tárgyát képező határozatának megnevezése: „részítélet”.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A peres felek között szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb követelés iránt indított perben az elsőfokú bíróság részítéletet hozott, amelyben kötelezte az alperest a perbeli gépjármű törzskönyvének kiadására, elutasította az opciós szerződés 4. és 7. pontja, valamint az üzletszabályzat IV.7. pontja érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 12 700 Ft perköltséget. A további kereseti kérelmek tárgyában az eljárás szünetelt.

Az ítélet, az elsőfokú bíróság részítélete ellen előterjesztett fellebbezés elbírálása során hozott határozatát - adminisztratív tévedés folytán - részítélet helyett ítéletként jelölte meg, emellett határozatnak rendelkező részében, s több helyen annak indokolásában is ugyancsak

ítéletnek nevezte az elsőfokú bíróság részítéletét, ezért határozatát a 0 Pp. 224. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint kijavította.

Szeged, 2018. február 14.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró